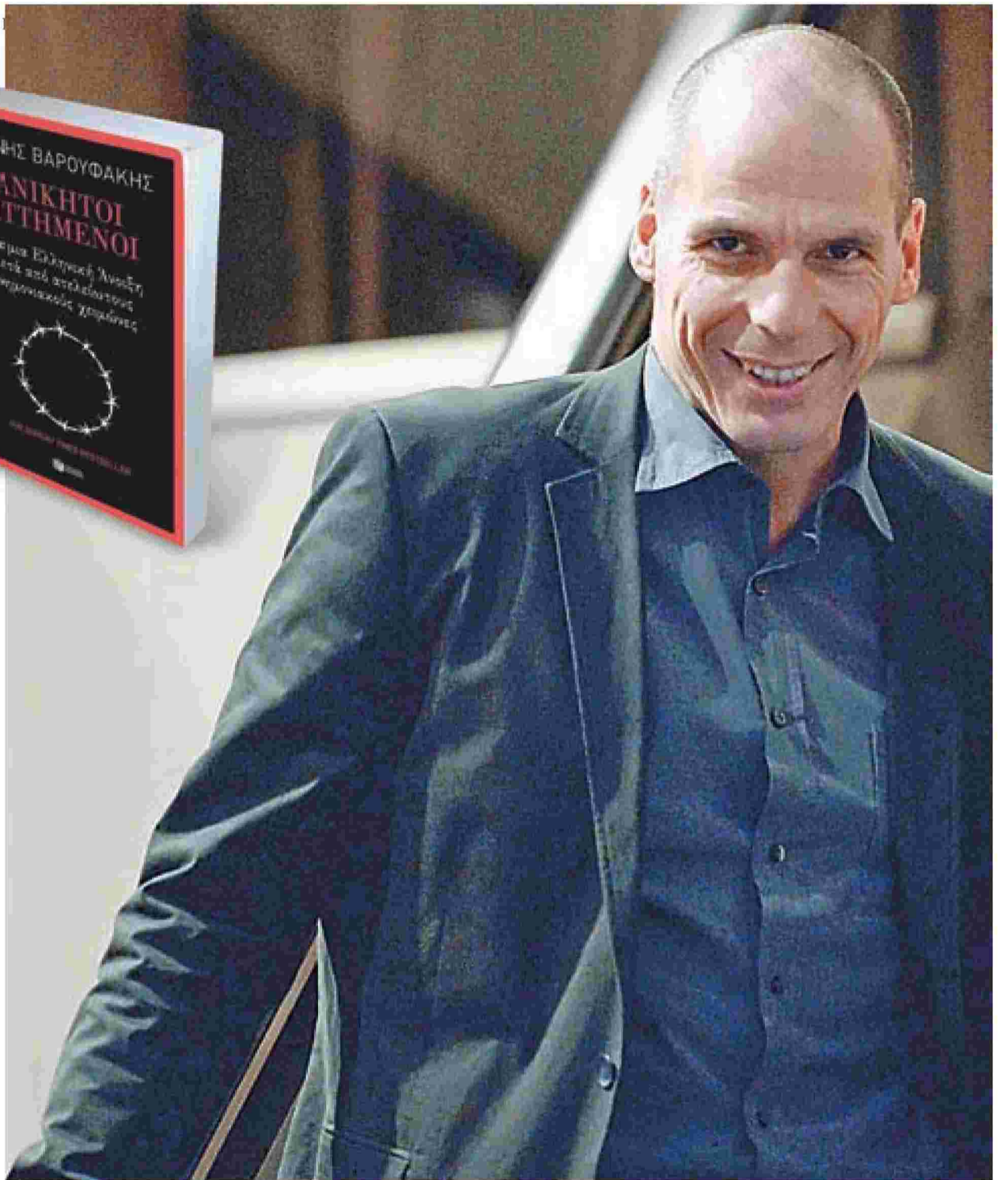
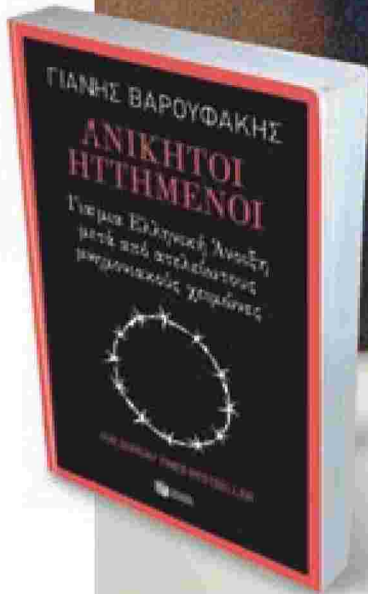

Πολιτική θύελλα ξεσηκώνει για άλλη μία φορά ο Γιάννης Βαρουφάκης, καθώς η εμπλουτισμένη από τη συγγραφική του πένα μετάφραση του πολύκροτου βιβλίου του «Adults in the Room» (Ενήλικες στην Αίθουσα) αναμένεται στα κεντρικά βιβλιοπωλεία της Αθήνας τη Δευτέρα το πρωί. Η ενισχυμένη έκδοση στα ελληνικά φέρει τον τίτλο «Ανίκητοι Ηττημένοι», αριθμεί 832 σελίδες και ήδη από τον πρόλογο κρύβει μικρές αλλά ουσιώδεις διαφορές σε σχέση με το αγγλικό πρωτότυπο.

του Αργύρη Παπαστάθη
apapastathis@gmail.com

Ενα από τα πιο χαρακτηριστικά αποσπάσματα αναφέρει ότι το παράλληλο σύστημα πληρωμών που είχε προτείνει από την αρχή στον πρωθυπουργό σε περίπτωση κλεισίματος των τραπεζών θα επιτύχανε τον σκοπό του αν εφαρμοζόταν στην πράξη το καλοκαίρι του 2015, καθώς ο συγγραφέας υποστηρίζει ότι όσο θα περνούσε ο καιρός και οι Έλληνες θα μάθαιναν να το χρησιμοποιούν, η καγκελάριος της Γερμανίας **Ανγκελα Μέρκελ** θα αναγκάζοταν στο μεταξύ να ξανασκεφτεί τις επιλογές της και να υποχωρήσει υπό τον φόβο των επιπτώσεων του Grexit.

Αλλά ασπάρουμε τα πράγματα με τη σειρά. Ευθύς εξαρχής ο Βαρουφάκης προσφέρει στον αναγνώστη το απόσπασμα της πολιτικής γραμμής που εισηγήθηκε στον **Αλέξη Τσίπρα** πριν από τις εκλογές της 25ης Ιανουαρίου του 2015, κοντολογίς να φοβάται λιγότερο το Grexit από μια πιθανή παράταση της παραμονής της Ελλάδας στα μνημόνια.

Στο βιβλίο η συμβουλή περιγράφεται με τα εξής: «*Από την πρώτη μέρα που συνάντησα τον Αλέξη Τσίπρα, το μήνυμά μου ήταν ότι, για να αξίζει τον κόπο να πάρει τα κλειδιά του Μαξίμου, έπρεπε να φοβάται τη μονιμοποίηση της χρεοδουλοπαροικίας μας (δηλαδή το 3ο μνημόνιο) περισσότερο απ' ό,τι φοβόταν το Grexit. Μόνο έτσι υπήρχαν πιθανότητες για την πολυπόθητη βιώσιμη συμφωνία χωρίς Grexit! Μόνο έτσι δεν θα μπλόφαρε λέγοντας στους δανειστές ότι τα μνημόνια τελειώσαν. Γιατί, επειδή αν πραγματικά προτιμάς το Grexit από το 3ο μνημόνιο, δεν είναι μπλόφα να λες ότι, βρέξει χιονίσει, δεν υπογράφεις 3ο μνημόνιο! Κι οι δανειστές; Θα ενέδιδαν ποτέ στην απαίτηση για σοβαρή και έγκαιρη αναδιάρθρωση του χρέους (προσπατούμενο για βιώσιμη συμφωνία); Ναι, εφόσον ιαντόχρονα: (α) γνώριζαν ότι, αντιμετώπιζε με το δίλημμα Grexit ή συνθηκολόγηση (και αποδοχή της χρεοδουλοπαροικίας), εμείς προτιμούσαμε το Grexit, (β) έκριναν ότι ένα Grexit θα τους κόστιζε τελικά (σε οικονομικούς και πολιτικούς όρους) πιο πολύ από το να ενδώσουν στη σοβαρή και έγκαιρη αναδιάρθρωση του χρέους την οποία απαιτούσε η επιθυμητή βιώσιμη συμφωνία».*

Η λογική του Βαρουφάκη, την οποία φάνηκε να ασπάζεται για σημαντικό διάστημα ο πρωθυπουργός, ήταν ότι οι Ευρωπαίοι θα προτιμούσαν να τα βρουν με μια ελληνική κυβέρνηση της Αριστεράς απ' το να πληρώσουν το κόστος του Grexit. Βεβαίως, τον Ιούλιο του 2015 η προσδοκία αυτή κατέρρευσε και αποδείχθηκε πόσο ανεδαφική ήταν όταν ο υπουργός Οικονομικών της Γερμανίας Βόλφγκανγκ Σόιμπλε πρότεινε ο ίδιος το Grexit ως λύση στην ελληνικά πλευρά, που ευτυχώς προτίμησε το τρίτο μνημόνιο.

Ο Βαρουφάκης υποστηρίζει ακόμη και σήμερα ότι θα υποχωρούσαν οι δανειστές, αφού, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του, το κόστος του Grexit για εκείνους θα ήταν περίπου 1 τρις. ευρώ. Από αυτά, τα 700 εκατ. ευρώ της πιθανής ζημιάς που υπολόγιζε ότι θα τρόμαζε τους Ευρωπαίους θα προέρχονταν, μεταξύ άλλων, από την αθέτηση αποπληρωμών για το ελληνικό δημόσιο χρέος, τις υποχρεώσεις των ελληνικών τραπεζών απέναντι στην ΕΚΤ και τις οφειλές των ελληνικών τραπεζών σε ξένους δανειστές. «*Όλα αυτά τα δάνεια σε ευρώ θα ήταν, προφανώς, αδύνατον να*

Περιμένοντας αποκαλύψεις από τον Γιάννη και βίντεο από τη Δανία

Ο Βαρουφάκης υποστηρίζει ότι ο Αλέξης Τσίπρας εξελέγη πρωθυπουργός και διόρισε τον ίδιο υπουργό Οικονομικών γνωρίζοντας το σχέδιό του για παράλληλο σύστημα πληρωμών

Σύμφωνα με όσα δήλωσε ο Γιάννης Βαρουφάκης, το νέο στοιχείο της ελληνικής έκδοσης είναι η αναφορά ότι η σύντροφός του Δανάη Στράτου δεν έχει καταγράψει απλώς με την κάμερά της αφηγήσεις του ίδιου, όπως αναφέρει η αγγλική έκδοση, αλλά τον έχει απαθανάτισει την ώρα που μιλάει στο τηλέφωνο. Με ποιον άραγε; Στο Μαξίμου χτενίζουν ήδη τις σελίδες του βιβλίου για τα νέα στοιχεία

πίστευα ότι η ηγεσία του θα υπέκυπτε στην αυταπάτη ότι η υποταγή στην τρόικα ήταν λιγότερο κακή λύση από το Grexit, δεν υπήρχε πιθανότητα να συμμετάσχω».

Τα βίντεο της Δανάης

Το ενδιαφέρον εστιάζεται μοιραία και στους διαλόγους με τους βασικούς πρωταγωνιστές του πρώτου εξαμήνου του 2015 (στο Eurogroup και αλλού) και κυρίως με τον πρωθυπουργό Αλέξη Τσίπρα στο Μέγαρο Μαξίμου τις κρίσιμες συναντήσεις πριν και μετά το δημοψήφισμα της 5ης Ιουλίου του 2015.

Ήδη από τις πρώτες σελίδες, στην υποσημείωση με τίτλο «Περί πηγών και αναφορών», ο Βαρουφάκης προσθέτει ένα σημαντικό στοιχείο στο υλικό τεκμηρίωσης που δηλώνει ότι υποστηρίζει την ελληνική έκδοση του βιβλίου και ίσως αύριο να υποστηρίξει την παρουσία του σε μια (άραγε multimedia;) εξεταστική επιτροπή της Βουλής την οποία ζητάει μετ' επιτάσεως εδώ και μήνες για την περίοδο της υπουργίας του.

Το νέο στοιχείο της ελληνικής έκδοσης είναι η αναφορά ότι η σύντροφός του Δανάη Στράτου δεν έχει καταγράψει απλώς με την κάμερά της αφηγήσεις του ίδιου, όπως αναφέρει η αγγλική έκδοση, αλλά τον έχει απαθανάτισει την ώρα που μιλάει στο τηλέφωνο. Με ποιον άραγε; Στο Μαξίμου χτενίζουν ήδη τις σελίδες του βιβλίου για τα νέα στοιχεία και τα μηνύματα που στέλνει ο πρώην υπουργός Οικονομικών.

Στην εμπλουτισμένη ελληνική έκδοση η εξήγηση του συγγραφέα για τη χρήση ηχογραφημένων τεκμηρίων δίνεται με τα εξής: «Σ' ένα βιβλίο όπου τόσο πολλά εξαρτώνται από το "τι είπε ποιος σε ποιον και πότε" κατέβαλα κάθε προσπάθεια να διασφαλίσω την ακρίβεια των αναφορών στα λεγόμενα των πρωταγωνιστών. Για τον σκοπό αυτό κατέφυγα σε διαλόγους ηχογραφημένους με το κινητό μου (από τα Eurogroup και κάποιες επίσημες συναντήσεις εκτός Ελλάδας με τους δανειστές), σε τηλεφωνικούς διαλόγους μου τους οποίους βιντεοσκοπούσε η Δανάη Στράτου τις μεταιμειωμένες ώρες στο σπίτι μας και σε χειρόγραφες σημειώσεις που κρατούσα τον καιρό εκείνο μετά από συνομιλίες, συσκέψεις κ.τ.λ. Σε αυτές τις περιπτώσεις, όπου οι διάλογοι αναπαράγονται στη βάση αρχειακού υλικού, χρησιμοποιώ εισαγωγικά. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις όπου βασίζομαι στη μνήμη μου, προφανώς παραφράζοντας, δεν χρησιμοποιώ εισαγωγικά».

Ενδεχομένως και ως πρόνοια για την πιθανότητα ενστάσεων γύρω από τη χρήση μαγνητοφωνημένων συνομιλιών, ο συγγραφέας προσθέτει στην ελληνική έκδοση μια διευκρίνιση που απουσιάζει από την αγγλική. «Οι φημισμένες μου ηχογραφήσεις αφορούν μόνον επίσημες συνομιλίες με εκπροσώπους των δανειστών εκτός Ελλάδας - ποτέ συνομιλίες με συντρόφους, συναδέλφους ή άλλους Έλληνες συνδιανομηματούχους των γεγονότων», γράφει.

Ωστόσο αυτή η αναφορά απουσιάζει από την αγγλική έκδοση στην οποία οι Έλληνες πρωταγωνιστές και σύντροφοι του Βαρουφάκη είναι λαλίστατοι και μιλούν μέσα σε εισαγωγικά.

«Τι; Υπάρχουν εδώ κι εκεί 16 δισ. ευρώ σε μετρητά και δεν τα χρησιμοποιούμε για να γεμίσουμε τα ΑΤΜ και να τα λειτουργήσουμε κανονικά;» εμφανίζεται να τον ρωτάει ο Αλέξης Τσίπρας σε μια στιγμή ακραίας ανασφάλειας μετά το κλείσιμο των τραπεζών, ενώ ο υπουργός Επικρατείας Αλέκος Φλαμπουράκης (παρών στην ίδια σκηνή) παρουσιάζεται να προστρέπει και αυτός τον Βαρουφάκη να αξιοποιήσει επί της ουσίας άκυρα χαρτονομίσματα του ευρώ (εφόσον δεν υπήρχε έγκριση της ΕΚΤ). «Εχουμε κάθε δικαίωμα να πάρουμε αυτά τα λεφτά και να δώσουμε τέλος στο μαρτύριο του κόσμου», εμφανίζεται να λέει ο Φλαμπουράκης στην αγγλική έκδοση όπου η εισαγωγή είναι διαφορετική και δεν υπάρχει η σημείωση που λέει ότι οι ηχογραφήσεις περιλαμβάνουν μόνο Ξένους συνομιλητές του εκτός Ελλάδας.

■ Το βιβλίο «Ανίκητοι πτηνόμενοι - Για μια ελληνική άνοιξη μετά από ατελείωτους μνημονιακούς χειμώνας» κυκλοφορεί τη Δευτέρα (εκδόσεις Πατάκη) σε μετάφραση των Πέτρου Γεωργίου, Αλέξανδρου Βαφειάδη και Μαρίας Χρίστου.

«Αν έστω και μια στιγμή, τότε που μου προτάθηκε να συμμετάσχω στην κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, πίστευα ότι η ηγεσία του θα υπέκυπτε στην αυταπάτη ότι η υποταγή στην τρόικα ήταν λιγότερο κακή λύση από το Grexit, δεν υπήρχε πιθανότητα να συμμετάσχω»

αποπληρωθούν σε ευρώ μετά την έξοδο της χώρας από το ευρώ», αναφέρει. Και μόνο από αυτή την υποσημείωση αντιλαμβάνεται κανείς την κλίμακα των επιπτώσεων που θα είχαν για τους Έλληνες η ασύντακτη χρεοκοπία και το Grexit. Παρά τη συντριβή της στρατηγικής του ο Βαρουφάκης επιμένει ότι οι επιλογές του, οι οποίες σχεδόν έως το τέλος υποστηρίζονταν από τον πρωθυπουργό, ήταν σωστές. «Ήταν μάταιη η διαπραγμάτευση;»: Εφόσον προτιμούσαμε το Grexit από το 3ο μνημόνιο, όχι, δεν ήταν μάταιη», αποφαίνεται στο βιβλίο.

Να δίνουμε χρόνο στη Μέρκελ

Μάλιστα για να μην υπάρξει η παραμικρή παρεξήγηση αναλύει το επιχείρημά του με τα ακόλουθα: «Το μέγα λοιπόν ερώτημα ήταν, και παραμένει, το εξής: Τι θα ήταν καλύτερο τον Ιούλιο του 2015; Ένα Grexit, το οποίο δεν θέλαμε; Ή το 3ο μνημόνιο, εναντίον του οποίου εξεγερθήκαμε; Η απάντηση απλή: Το Grexit!». Είναι χαρακτηριστικό ότι ο πρώην υπουργός Οικονομικών θεωρεί ότι οι Έλληνες, ακόμη και μετά το κλείσιμο των τραπεζών, θα μάθαιναν να χειρίζονται το παράλληλο σύστημα πληρωμών (όπως «έμαθαν να χειρίζονται το πλαστικό χρήμα») και ότι η χώρα θα μπορούσε να πορευτεί έτσι για κάποιους μήνες «ώστε να ξανασκεφτεί η κυρία Μέρκελ την καταστροφική για την Ευρωζώνη επιλογή

του Grexit».

Ο Βαρουφάκης λέει ξεκάθαρα ότι, σύμφωνα με τη δική του αντίληψη, ο ΣΥΡΙΖΑ πήγε στις εκλογές της 25ης Ιανουαρίου του 2015 με συμφωνημένο σχέδιο (προφανώς στο επίπεδο μιας κλειστής ομάδας) που περιελάμβανε ακόμη και την έκδοση παράλληλου νομίσματος σε ενδεχόμενο κλεισίματος των τραπεζών. «Κατεβήκαμε στις εκλογές (τουλάχιστον έτσι νόμισα) αποφασισμένοι να καταδείξουμε στους δανειστές την ειλικρινή μας διάθεση να κάνουμε τα πάντα για την επίτευξη έντιμης επίλυσης του ελληνικού ζητήματος διαμηνύοντάς τους, παράλληλα, ότι -ενώ σε καμία περίπτωση δεν απειλούμε με Grexit- ήμασταν έτοιμοι, ακόμα και εάν εκείνοι μας απειλούσαν με Grexit, να απαντήσουμε σε επιθετικές τους κινήσεις (π.χ. κλεισίματος των ελληνικών τραπεζών) με ανάλογα και εύλογα αντίποινα (κούρεμα ομολόγων SMP της ΕΚΤ, ενεργοποίηση παράλληλου συστήματος πληρωμών κ.τ.λ.)».

Εν κατακλείδι, ο πρώην υπουργός υποστηρίζει ότι, αν είχε επιλεγεί το Grexit αντί για το 3ο μνημόνιο, σε λιγότερο από έναν χρόνο από το καλοκαίρι του 2015, την άνοιξη του 2016, «οι ρυθμοί ανάκαμψης θα ήταν εντυπωσιακοί» και ότι το αρχικό σοκ θα είχε ξεπεραστεί. Δεν κρύβει μάλιστα την απογοήτευσή του για το γεγονός ότι ο Αλέξης Τσίπρας διάλεξε το τρίτο μνημόνιο: «Αν έστω και μια στιγμή, τότε που μου προτάθηκε να συμμετάσχω στην κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ,

